

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VII. Quomodo consentiat damnatio huius 21. propositionis cum
damnatione quarte?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

Hurtado disp. II. de Fide sect. 2. num. 21.

93. Et idem est de baptizante infantem, qui certus de sua recta intentione, & de materia, & forma, potest credere assensu Fidei, hunc infantem accepisse gratiam, quia ei certo constat, hoc singulare esse contentum sub revelatione univ[er]sali quod [omnis infans rite baptizatus accipit gratiam iustificationis.] ut notavit Lugo Card. cit. disp. I. sect. 13. §. 3. n. 304. in hæc verba: [Postquam tamen baptizanti constat de Baptismo rite collato, iã incipit ei esse de Fide, quia ei iam constat, Deum de hoc parvulo locutum fuisse.]

Lugo.

94. Non ergo recte dicitur, esse de Fide, illum parvulum accepisse gratiam Baptismi; nam ut ipse Lugo ait num. 302. [Aliud est, propositionem aliquam secundum se esse de Fide, aliud vero esse nobis de Fide. Ad primum enim sufficit, quod sit vere à Deo revelata; ad secundum vero requiritur, quod revelationis sensus, & significatio nobis sufficienter constet.]

95. Reiectis ergo argumentis in efficacibus, efficax est, quod propositi sui, de certitudine tam connexionis cum obiecto, quam adhesionis ad obiectum requisita ad actum Fidei supernaturalem.

CAPVT VII.

Quomodo consentiat damnatio huius 21. propositionis cum damnatione quarte?

NON EGET SVMMARIO.

96. **F**orsan alicui videbitur difficile conciliare has duas damnationes, non recte percipiendo, quo-

modo non invicem opponantur? Ratio autem dubitandi hæc est. Damnatur enim quarta propositio docēs, excusari à peccato infidelitatis infidelem, qui non credit ductus opinione minus probabili: ex qua damnatione videtur inferri, quod ubi infidelis habet maiorem probabilitatem de veritate Catholice Religionis, statim tenetur credere. Tum sic. Quando infidelis habet, hanc maiorem probabilitatem (quam supponimus non pertinere ad certitudinem) habet notitiam dumtaxat probabilem de revelatione; & eo ipso quod sit solum probabilis, non excludit formidinem: ergo si re ipsa impleat eam obligationem credendi, habebit assensum Fidei supernaturalem, & utilem ad salutem: ergo habebit illum cum notitia solum probabilis de revelatione, imo & cum formidine de illa; quod est contra decretum, & damnationem huius 21. propositionis. Quæ omnia recte colliguntur ex prima consequentia.

97. Quod vero ex ea damnatione quartæ propositionis inferatur, quod ubi infidelis habet maiorem probabilitatem de veritate Fidei Catholice, tenetur statim credere; quæ erat prima consequentia: tradidit Lumbier tom. 3. sum. ad propositionem 4. n. 1759. & ante decretum idem docuerat Gonetus de Probabilit. nu. 139. & ante illum, Bañez 2. 2. quæst. 10. art. 1. dub. 3. conc. 3. & 4. & Petrus de Ledesma tom. 2. Sum. tract. 1. c. 5. conc. 5. & 6.

Lumb.
Gonet.
Bañez.
Pet.
Led.

98. Et vrgetur amplius argumentatio proposita. Negari enim nõ potest, quod si infidelis in articulo mortis constitutus iudicet, Religionem Catholicam probabiliorem & tutiorem esse sua secta, teneatur illam amplecti: ergo in articulo mortis potest, & debet, ex notitia solum probabili veritatis Catholice, & consequen-

quenter revelationis divinæ, habere assensum Fidei supernaturalem, & vtilem ad salutem: dabitur ergo tunc talis assensus stans cum notitia solum probabili revelationis, imo & cum formidine de illa.

99. Et augere videtur rationem dubitandi id, quod refert quidam Recentior exostulans cum quibusdam calumniatoribus, quod eos, qui affirmant, in fidelem ex probabiliore notitia de vera Religione teneri ad credendum, accusant de affirmata propositione 21. *Assensus Fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis, imo cum formidine.* &c. Eos vero, qui id negant, asserentes, quod ex opinione probabiliore de vera Religione adhuc non tenetur credere, accusant de affirmata propositione 4. *Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens ductus opinione minus probabili.* Addit vero ille Recentior in sua exostulatione, *iniquum esse conditionem illorum Theologorum, si ad horum calumniatorum tribunal ipsis standum est.* Et tandem superaddit ibidem: *Iniqua vero conditio: si affirmes, vapulas; si neges, vapulas tantundem.*

100. Sed ex doctrinâ supra traditâ tota hæc difficultas evanescit, & præcipue constat, quomodo hæc duæ damnationes inter se consentiunt. Nam disert. 5. ad propositionem 4. cap. 2. docui, probabilitatem, sive maiorem, sive minorem, quam acquirit infidelis circa mysteria Fidei non includere ignorantiam invincibilem; quia facile potest pervenire ad habendam certitudinem de mysterijs Fidei. Ex qua ignorantia vincibili resultat, quod infidelis sic affectus ignorantia vincibili teneatur ad unum è duobus, vel ad præstandam maiorem diligentiam pro cognoscenda certius veritate, vel ad credendum

statim: quod si non possit statim credere firmiter, tenebitur determinate ad præstandam maiorem diligentiam.

101. His positis, ad rationem dubitandi initio capitis respondeo, quando damnatur propositio docēs, quod *Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens, ductus ex opinione minus probabili*, male infertur inde, quod ubi infidelis habet maiorem probabilitatem de veritate Fidei Catholicæ, habet determinatam obligationem credendi, solum enim habet eâ obligationem subdisiuncto, ut proxime dixi.

102. Authores vero, qui dicunt, infidelem, qui habet probabiliorem cognitionem de mysterijs fidei, & de revelatione Divina, teneri statim credere, non possunt evadere damnationem huius 21. propositionis, ut clare constat ex argumento proposito in ratione dubitandi: nisi recurrant ad illustrationem Divinam, per quam cognitio probabilis, aut probabilior vertatur in moraliter evidentem.

103. Ad confirmationem, quæ magis urgere videtur, eo quod infidelis in articulo mortis constitutus, habens probabiliorem cognitionem de veritate Catholicæ Religionis, videtur habere ignorantiam, quæ pro tunc non sit vincibilis, quia tunc non est locus indagandi veritatem, respondeo iuxta doctrinam supra traditam, quod dupliciter potest contingere, sine eo quod notitia de veritate Catholicæ Religionis, atque adeo Revelationis Divinæ, sit dumtaxat probabilis. Primo, quatenus ea probabilitas, accedente illustratione Divina, vertatur in moralem certitudinem, eo modo, quo supra dixi de pueris, & rudibus. Secundo, si cum ea illustratione sufficiente adhuc non perveniat ad omnimodam certitudinem, tenetur precari Deum, ut illustret

tret intellectum suū, vt perveniat ad certitudinem veritatis; quam Deus absque dubio illi concedet, cum facit, quantum potest pro eo articulo, & Deus, qui vult omnes homines salvos fieri, facienti quantum est ex se viribus gratiæ, numquam denegat gratiam. Quod si nolet precari Deum pro illustratione habenda, ipsi imputabitur ad culpam infidelitas.

CAPVT VIII.

An subijciatur huic damnationi sententia asserens, fidem, & opinionem de eodem obiecto esse compositibiles?

SYMMARIVM.

Ratio dubitandi. n. 104.

Non debet condemnari reus sine probatione euidenti. n. 105.

Similiter neque propositio damnari debet sine probatione euidenti. nu. 106.

An de conceptu opinionis sit formido actualis, an vero solum radicalis? n. 107.

Quomodo ex diversis medijs possint componi scientia, & opinio secundū S. Thomam. n. 109.

Res convincitur exemplis. num. 110. & seq.

Authores asserentes non esse de conceptu opinionis formidinem actualem, sed solum radicalem: n. 112.

104. **H**Ozes in expositione huius propositionis 21. nu. 10. affirmat, damnatam manere, vi huius damnationis Pontificiæ, sententiam docentem, actum Fidei, & opinionis de eodem obiecto posse simul componi in eodem intellectu. Cuius fundamentum est: Propositio enim damnata affirmat, fidem supernatu-

ralem stare cum formidine de revelatione: sed sententia relata affirmat fidem supernaturalē stare cum opinione, quæ secum affert formidinem: ergo sententia relata manet subiecta eidem damnationi.

105. Sed præfatus Scriptor gerit se ad instar Iudicis metas suæ iurisdictionis transilientis. Nam, vt ipse supponit in expositione propositionis 2. num. 4. *In criminalibus ad condemnandum Reum probationes debent esse luce clariores. Quod habetur in l. sciunt cuncti. ff. de Probat.* Ex quo fit, Iudicem excedere metas legis, atque adeo iurisdictionis, quando condemnat reum sine probationibus luce clariores: & consequenter delictum debet esse certum, & evidens, vt reus possit condemnari.

106. Similiter ergo vt propositio declaratur condemnata, debet esse certum, & evidens, quod continetur sub damnatione: sed non est certum, & evidens, quod ea sententia continetur sub tali damnatione: ergo ea sententia non potest declarari condemnata. Maior patet: ideo enim contineretur sub damnatione, quia opinio affert semper formidinem actualem; sed non est certum, & evidens, quod opinio affert semper formidinem actualem, quamvis semper afferat secum identificatam formidinem radicalem; est enim probabile, imo & multo probabilius, non esse de ratione intrinseca opinionis afferre formidinem actualem: ergo non est certū, & evidēs, quod ea sententia cōtineatur sub ea damnatione

107. Quod si dicat, esse certum, quod opinio afferat inseparabilem formidinem actualem; interrogo, ex quo principio certo colligit hanc certitudinem? Et quidem in loco citato, id nō probat, sed supponit. Deficiunt ergo ex hac parte probationes luce clariores, quæ requiruntur ad dam-